

Sammensatte ord og fremstillingsformer

Tænk & Tal:

Hvad er forskellen på de tre tekster?

Genkender I nogle fremstillingsformer? Hvilke og hvorfor?

Tekst A – kælegris

På gården lå en lille kælegris og snorkede under et tæppe. Den elskede at blive nusset bag øret og fulgte børnene rundt som en lille hund. Ingen kunne stå for dens charme.

Tekst B – skakklub

Skakklubben har åbent hver onsdag eftermiddag. Alle kan være med – både begyndere og øvede. Vi har seks borde, et turneringsskema og en hyggelig stemning med kakao og kiks.

Tekst C – risskål

Sådan gør du:

1. Hæld ris i en gryde, og skyl dem grundigt.
2. Tilsæt dobbelt mængde vand og lidt salt.
3. Kog risene under låg i 10 minutter.
4. Servér i en skål med grønt på toppen.

Instruerende teksttyper

I den instruerende fremstillingsform handler det om at forklare, hvordan man gør noget. Udfyld skabelonen med eksempler på teksttyper, I kender fra jeres eget liv – fra hverdagen, arbejdet eller fritiden.

Hverdag og fritid

- Opskrift på boller
- Vejledning til et brætspil
- Guide til at samle et IKEA-møbel
- Træningsprogram fra en fitness-app

Arbejdsliv og voksenliv

- Instruktion til førstehjælp
- Vejledning til brug af kaffemaskinen på jobbet
- Procedure for håndtering af kundeklager
- Manual til nyt software eller system

Digitale og sociale medier

- "Sådan gør du"-video på YouTube
- Instagram-opslag med trin-for-trin-guide til makeup
- FAQ på en hjemmeside
- TikTok-video, der viser en DIY-idé

Læring og undervisning

- Opgavevejledning fra lærer
- Manual til brug af Copilot eller anden AI
- Læringsvideo med trinvis instruktion
- Skriveskabelon til en bestemt fremstillingsform

Skriveskabelon til en instruerende tekst

Overskrift

Fortæl præcist, hvad teksten handler om.

Indledning – præsentation af emnet

Forklar kort, hvad læseren skal lære.

Brug nutid og præcise udtryk.

Undgå "jeg" og "vi".

Midte – trin-for-trin-vejledning

Skriv hvert trin i rækkefølge.

Brug bydeform.

Hold sætningerne korte og præcise.

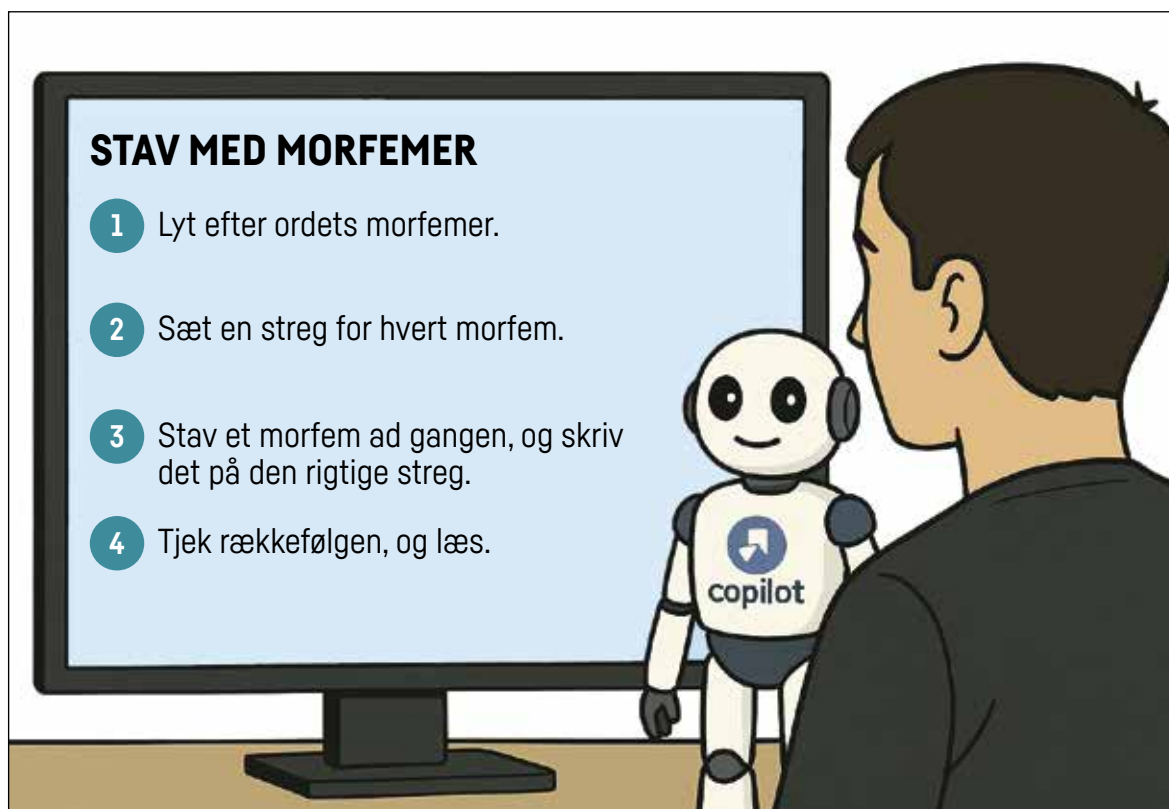
Afslutning – valgfrit

Du kan afslutte med et godt tip eller en opsummering.

skål	bål	skåle	stål
skat	smat	sket	fnat
slæb	drab	klæb	dræb

Stav med morfemer

Kendt rodmorfem	Antal rodmorfemer	Rodmorfem 1	Rodmorfem 2	Rodmorfem 3

Sådan bliver du stærkere fagligt

1. Tænk over dit faglige selvværd

Fagligt selvværd handler om, at man har det godt med sig selv, og at man føler sig tryk og glad.

2. Giv dig selv tid, og prøv forskellige ting

Prøv forskellige ting i skolen. Det hjælper.

3. Du kan skrive ned, når noget går godt

Det er en god idé at huske på, når du har lært noget eller har klaret en svær opgave.

4. Bed om hjælp, og lyt til ros

Sig det højt, når du har brug for støtte.

Lyt til det positive – det styrker dig.

5. Stop dine negative tanker

Når du tænker noget negativt, så lav en ny tanke, der er mere hjælpsom.

Tal med en ven, hvis det er svært.

Copilot-prompt til eleverne

Læs denne tekst som en tekstmekaniker!

- ✓ Find ét sted, hvor der mangler bydeform
- ✓ Find ét sted med upræcise ord
- ✓ Find ét sted med følelsesladet sprog

🔧 Brug Copilot, og bed om forslag til forbedringer:

“Ret min tekst, så den bruger bydeform, præcise ord og undgår følelser.”